

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 17 травня 2012 року № 20 (443)

УКРАЇНСЬКІ ЗВИТЯЖЦІ: ОСТАННІЙ БІЙ

В урочищі Морозівське поблизу с. Рокети Кам'янка-Бузького району відбулися поминальні заходи та мітинг-реквієм біля відновленої криївки вояків ОУН-УПА.

Тут, 12 квітня 1951 року полягли українські герої Данило Мисак (псевдо "Каменяр"), Ігор Рачинський ("Ромко"), Ярослав Іванець ("Малий"), Мар'ян Шульган ("Білоус"), Ярило Соловій ("Слава"), Марія Стефаницька ("Рома"). Вшанувати пам'ять героїчно загиблих повстанців прибули декан Кам'янка-Бузький УГКЦ, настоятель храму Покрови Пресвятої Богородиці смт. Добротвір о. Богдан Горбаль, настоятель храму св. Володимира і Ольги с. Старий Добротвір о. Мирослав Ковальчук (УГКЦ), голова Кам'янка-Бузької райдержадміністрації Петро Замула, Старо-добротвірський сільський голова Михайло Хімка, заступник Голови Конгресу Українських Націоналістів Роман Дідусь, вояки УПА Кам'янеччини, політв'язні, репресовані, громадськість Кам'янка-Бузького району та сусіднього – Сокальського, м. Червонограда.

"61 рік тому, тут, біля криївки, відбувся останній бій шести українських повстанців. 61 рік потому можемо впевнено сказати, що жертовна боротьба тисяч ось таких незламних українських героїв дала нам сьогоднішню незалежну Українську державу, – сказав, виступаючи на мітингу, Роман Дідусь. – На жаль, маємо ще не таку Україну, про яку мріяли і яку виборювали наші батьки і діди. Але їхній чин є прикладом для нинішніх і майбутніх поколінь. Беручи його за взірець, ми збудуємо вільну, соборну, європейську Україну".

Хор Червоноградського Братства вояків ОУН-УПА "Нескорені", яким керує Анжела Войтухів, вокальне тріо селища Добротвір, а також вокальний чоловічий колектив НД с. Великосілки виконали на мітингу низку повстанських пісень.

Прес-служба КУН

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

ДО СВЯТА ГЕРОЇВ НЕСКОРЕНОЇ УКРАЇНИ

Ми сьогодні, у вільній своїй хаті, можемо відкрито згадати у наших молитвах усіх тих відомих , а ще більше невідомих, героїв України, що впали в нерівному бою за її волю.

У сім'ї вільних і поневолених народів світу Українська нація не одинока, яка кожного разу знаходить час і слова для того, щоб віддати поклін і висловити тим повагу своїм синам і дочкам, які віддали своє життя у боротьбі із поневолювачами нашого народу.

Цю повагу героям українська нація віддавала під час володіння князів, гетьманів, а вже найширше прибрало цю багатовікову традицію XX століття, в якому безперервна політична і збройна боротьба за волю та державність піднесли на високий рівень національну свідомість, як невгасимий поклик до дальшої боротьби за нашу державність.

Травень – місяць квітів – був правдоподібно з найдавніших часів тим періодом у році, коли згадувались душі героїв і їхні подвиги, коли заквітчували могили і хрести.

У цьому столітті до стародавньої традиції додались імена Симона Петлюри, Євгена Коновальця, як символи Героїв XX століття.

У 30-их, 40-их, 50-их роках до Героїв України додались ще імена найновіших борців за волю України, серед яких найвидатніше місце посідають Августин Волошин, Степан Бандера, Роман Шухевич – "Чупринка", митрополит Василь Липківський і близько 50 архиєпископів та єпископів українських церков, які загинули, не зрадивши ні народ, ні Христову церкву.

Тисячі Героїв поклали життя за Україну, воюючи проти червоних і коричневих загарбників у лавах ОУН-УПА.

Період масових виселень населення України і важкого концтабірного життя вписав у книгу Героїв нову плеяду безстрашних борців, які загинули, не покорившись колонізаторові і не випрошуючи у нього пощади.

Згадаймо мільйони тих жертв, що загинули внаслідок комуністично-більшовицького терору, внаслідок організованого голоду 1932–33 років. Тих, що були замордовані у Вінниці, у Биківні, Львові, Дрогобичі, Самборі, Івано-Франківську і в багатьох інших місцях України і поза нею.

Тож помолімося за них у ці дні, які називаємо "Свято Героїв".

Не відзначаймо його, як свято жалоби. Ні!

Це свято всенародної перемоги. Свято гордості за наше історичне минуле, в якому всі учасники духовного збору Великої Армії писали кров'ю і залізом нашу історичну правду, щоб вічно жила Безсмертна Україна.

Чи згадують тих лицарів, провідників Президент, міністри і всі чиновники?

Чи можуть вони жити за їхніми вчинками, віддаючи все, навіть життя, як віддали наші провідники Євген Коновалець, Герой України Степан Бандера, Герой України Роман Шухевич на вівтар боротьби за Українську Самостійну Державу?

Хай вічною буде слава борцям, Героям нескореної України!

Слава українській нації!

Слава Україні!

Голова Братства ОУН-УПА
Карпатського Краю
Фотій ВОЛОДИМИРСЬКИЙ
Травень 2012 року

НАША СЛАВА НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ

ЛИЦАРІ ЧЕСТІ ТА ВІДВАГИ

прославили Батьківщину навіки

20 травня – свято Героїв. Його традиційно відзначають українці третьої неділі останнього місяця весни, і щороку воно збігається, чи майже збігається, ще з однією, знаковою для нас датою – перепохованням праху Тараса Шевченка на рідній землі, в Каневі, 22 травня 1861 року.

Може тому саме в травневі дні український народ вшановує своїх лицарів: адже Тарас Григорович – перший у цій когорті. Славлячи незламних синів України, він виразно сформулював притаманності українського Героя, з-поміж яких на першому місці – безмежна любов і вірність Батьківщині, честь і волю якої український лицар відважно захищає навіть ціною власного життя, а почуття власної гідності не дозволяє йому схилити голову і перед найлютішим ворогом, бо ж приниження – смерті подібне. За Шевченком, лицарем може стати не лише козацький полковник чи гетьман, а й звичайний посполитий, який усвідомив себе Людиною, відповідальною за долю ближніх і рідної землі. І тоді в нього "виростуть крила", як у Яреми з "Гайдамаків", і він відчує, "що неба дістане, коли полетить".

Через роки, через століття саме нащадки таких, як Шевченків Ярема, воювали до скону "за Україну, за її волю, за честь, за славу, за народ" у легіонах Українських Січових Стрільців, Армії УНР, Українській Повстанській Армії. Тому такою слушною, як на мій погляд, є пропозиція видатного українця Євгена Сверстюка поставити пам'ятник Бандерівцеві, простому українцеві, чия звитяга в лавах УПА вкрила її безсмертною славою. Такий пам'ятник дуже органічно вписався б і в Колках, що стали символом нескореної Волині, і в Чорному лісі, що уособлює сувору мужність повстанців, і йтимуть до нього паломники, такі ж звичайні українці, щоб вклонитися своєму братові – лицареві честі та відваги.

І 20 травня, і 22-го Конгрес Українських Націоналістів проводитиме низку заходів, присвячених українським Героям, яким справді – нема числа, Тарасові Шевченку, звитяжцям, для яких Україна була понад усе.

Усі разом – живі на землі та мертві з небес – помолимось за найдорожче – Україну.

Марія БАЗЕЛЮК

ВТРАТА

ВІДІЙШОВ У ЗАСВІТИ

Висловлюємо щирі співчуття рідним і друзям з приводу смерті Петра Касінчука

Конгрес Українських Націоналістів глибоко сумує із приводу смерті Голови Братства ОУН-УПА Тернопільського краю "Лисоня", члена обласного проводу КУН, члена Головної Булави Всеукраїнського Братства ОУН-УПА Петра Касінчука.

Вояк ОУН-УПА, один із засновників Конгресу Українських Націоналістів, соратник Слави Стецько, Петро Касінчук все життя до решти, до останнього подиху віддав шляхетній справі – служінню Україні.

Він був лицарем честі і відваги, звитяжцем Ідеї та Чину, був видатним українцем, хоч і не мав високих регалій. Найвищою цінністю для Петра Касінчука була Україна, її честь і гідність, її свобода. Він захищав їх завжди. Через роки, через століття українці пишатимуться такими своїми великими попередниками, як Петро Касінчук, вчитимуться жити за тими ж високими моральними цінностями, які він сповідував і за якими жив. А нам, його сучасникам, уже сьогодні не вистачає мудрості та порад нашого побратима Петра Касінчука. У глибокій скорботі та щирій пошані схиляємо перед ним наші голови.

Висловлюємо щирі співчуття родині та побратимам покійного.

Царство небесне українському лицарю і вічна слава його доблесним справам.

Голова Конгресу Українських Націоналістів
Степан БРАЦЮНЬ

ПРОЩАЄМОСЯ З ДРУГОМ

Головна Булава Всеукраїнського Братства ОУН-УПА з глибоким сумом сповіщає, що у неділю, 13 травня 2012 року відійшов у вічність Голова Тернопільської обласної Управи Всеукраїнського Братства ОУН-УПА ім. генерала Романа Шухевича – Тараса Чупринки "Лисоня" – св. пам'яті

ПЕТРО ЮРІЙОВИЧ КАСІНЧУК.

Петро Юрійович народився 18 травня 1929 року у Мельниці – Подільській на Тернопільщині в селянській сім'ї. Після закінчення семи класів місцевої школи навчався в Чортківській Українській гімназії, де вступив до молодіжної організації "Юнак". Брав участь у збройній боротьбі УПА проти окупантів. У березні 1946 року в бою з загоном НКВС був поранений, захоплений у полон і ув'язнений в Чортківській тюрмі. Військовий трибунал засудив його до 15 літ каторжних робіт. Після повернення з заслання у 1955 році працював штукатуром, фотографом, дизайнером. Закінчив політехнічний інститут і трудився в цьому ж інституті – на кафедрі технології металів, на Тернопільському комбайновому заводі та в управлінні місцевої промисловості Тернопільського міськвиконкому.

Петро Касінчук – один з організаторів Української Гельсінської спілки, Народного руху України, обласного товариства "Меморіал" ім. В. Стуса та обласної Управи Всеукраїнського Братства ОУН-УПА ім. Генерала Романа Шухевича – Тараса Чупринки "Лисоня", яке очолював упродовж багатьох років. Він був членом проводу обласної організації КУНу та Головної булави Всеукраїнського Братства ОУН-УПА. Президія Головної управи об'єднаних бувших вояків українців у Великій Британії нагородила його двома Золотими Хрестами Заслуги 1-ої кляси – у 1997 році та 1999 році. Також він нагороджений двома орденами "За заслуги", багатьма грамотами та іншими почесними відзнаками.

Під його невтомним керівництвом Братство ОУН-УПА "Лисоня" провело велику, титанічну роботу по відновленню і освяченню відомих і невідомих могил українських патріотів, перепохованню їхніх останків, закатованих у тюрмах, розстріляних і полеглих у боротьбі за волю України в районах області.

Під керівництвом П.Касінчука встановлено пам'ятники визначним командирам УПА – П. Хамчуку – "Бистрому" в с. Великі Чорноківці Чортківського району, Д. Клячківському – "Климу Савуру" в м. Збараж, М. Мізерному – "Рену" в м. Підгайці, В. Якубовському – "Бондаренку" в селищі Залізці Зборівського району, встановлено барельєф і пам'ятник полковнику УПА О. Польовому – "Остапу" в м. Тернопілі та іншим борцям за волю України.

Петро Касінчук постійно працював над збором і збереженням архівних матеріалів, рукописів, спогадів, упорядковував унікальну бібліотеку, яку вдалося зібрати йому особисто та його однодумцям. Він також створив пам'ятну відеотеку з більш як півтори сотні відеокасет про відзначення та вшанування героїки національно-визвольних змагань.

Всеукраїнське Братство ОУН–УПА висловлює глибоке співчуття родині покійного – дружині Ользі, синам Ігореві та Юрію, дочці Галині та їхнім дітям – внукам Петра Юрійовича.

Нехай пухом йому буде земля.
ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

Михайло ЗЕЛЕНЧУК,
Голова ВБ ОУН-УПА

ПАМ'ЯТЬ

У ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ СЛАВИ СТЕЦЬКО

14 травня, у день 92-ї річниці із дня народження засновниці Конгресу Українських Націоналістів, голови Проводу ОУН(р), президента АБН, народного депутата України трьох скликань Слави Стецько, члени Конгресу вшанували пам'ять великої українки, відвідавши її могилу на Байковому кладовищі у Києві.

Голова Конгресу Степан Брацюнь, голова правління Міжнародного фонду ім. Ярослава Стецька Леся Брацюнь, очільник Київської міської організації Конгресу Юрій Шепетюк разом із партійцями поклали квіти до могили Слави Стецько і запалили поминальну свічку.

Прес-служба КУН

КОМЕНТАР

СВІТЛО МАЙДАНУ

Варіація на тему "Красуня й чудовисько"

Наші опозиційні політики пафосно і гнівно заявляють, що сьогодні вперше в історії Європа і Росія об'єднались у бажанні поставити владу в Україні в рамки міжнародної ізоляції – у зв'язку із знущаннями над арештованою ЮВТ.

Та ні, щоб одразу поставити собі, Європі й українському народу питання: "І чим же ця ізоляція може закінчитися?" Звичайно ж – непідписанням у грудні 2012 року Угоди про Асоціацію з ЕС.

І кому ж це врешті-решт вигідно?

Правильно! Це був би просто царський подарунок Кремлю і його українським васалам. Адже головна мета третього пришестя на трон ВВП за його ж визнанням – реалізація Великого Євразійського Проекту, немислимого, звісно ж, без українського плоду.

Здається, граф Пьотр Валуєв (саме той, що 1863 року українську мову заборонив) говорив Александру II: "Ваша Високосте! Треба розуміти, що ви – не цар московський, а імператор всеросійський." Так само сьогоднішні валуєви напучують ВВП: "Досі вже були царем всеросійським… Бути вам царем євразійським!"

І де ж буде податися бідному родичу Януковичу, коли Європа нас у грудні остаточно з серця – геть і від очей подалі відкине? Зрозуміло, на колінах і на пузі поповзе наш гарант до батюшки ВВП у білокамінну, та із чолобитною… Про що, певно, сторони вже домовились.

Пам'ятаєте, як той же ВФ колись до європейців поетично звернувся: "Приїжджайте до нас по весні, коли тепло і наші жінки роздягаються.." З особливо бурхливими почуттями цей заклик зустріли, здається, борці з жіночою експлуатацією. Та що поробиш – недарма ж політиків порівнюють із найдавнішою в світі професією.

" А чи не зняти з себе усі ці одежі, панове", – як промовляв у Достоєвського, вийшовши з могили, генерал... Дійсно, перед усіма нами ця могильна правда в усій своїй зогнилій смердючості відкриється: і про те, як домовились ВФ з ВВП по заміні статей для нових обвинувачень ЮВТ, і про любов до гробової дошки між чудовиськами і Красунею: "Да коли улюбльон, да так улюбльон, що хоч візьміть в руки піштолєта і простреліть тут грудь мою!" ("За двома зайцями").

Але було б легковажно з боку ЄС вважати, що, проковтнувши знесилену і деморалізовану Красуню, російське чудовисько ВВП зупиниться. Його розпалені червоноімперські язики геополітичних інтересів уже звисають над світом.

Як висловився депутат РФ: "Рускій язик – ето язик грошей". А ще... нафти і газу. І на цій нафто-газовій лопаті вже майже готова до споживання Німеччина. У неї з ВВП сьогодні така гаряча любов-морков, як ніби за часів пакту Молотова -Ріббентропа: і консорціуми спільні, і потоки північні, і ціна на газ цьом-цьом, і лікарні з розчахнутими дверима, як бензоколонки перед королевою... Але чим скінчилася історія з Пактом? Отож...

Та й чи була б потреба в цих пактах, чи взагалі виник би грунт із стимулами для сталінізму й нацизму, якби Антанта у 1917 році не була такою ж короткозорою, як зараз, а визнала б і підтримала Українську Народну Республіку?!

Та чи одні лише комуняки з нацистами винні у голокостах, голодоморах і газових камерах у недалекому минулому? Чи, може, вони ніщо інше, яка кара Господня за наші безкінечні ігри в кішки-мишки на шахівниці світу: один з одним, нація з нацією, країна з країною, тандеми з тандемами... Бо ж ці ігри і є нічим іншим, як причинками до буяння Зла, під хвилями якого захлинаються і гинуть усі любителі шахів...

Так само, як у XX столітті, доля Європи, а можливо, й світу вирішується сьогодні в Україні. Чи вистачить розуму Білому дому і Брюсселю не дати проковтнути Україну чудовиську, чи вони таки нададуть Росії стартовий майданчик для подальшої експансії? Мертве чудовисько під влучною назвою Імперії Зла потребуватиме для підживлення нових і нових жертв... І це неминуче призведе до Третьої Світової, а відтак – до Кінця світу.

Єдина сила, здатна ефективно протистояти Злу, – це Ми, Українці: кожен, для кого любов до Христа, а отже, один до одного, до Нації і своєї країни, є сенсом і метою життя.

Вони бояться нас разом, як чорти ладану, – і ВВП, і ВФ, і усі, вкупі взяті, гешефтмахери із зеківськими й ефесбешними хвостами.

Вони бояться Світла Майдану.

Ольга РІЗНИЧЕНКО

Наші корпункти

Вінниця	В'ячеслав Березовський	(067) 258-55-71
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ПРАВЕДНИК СВІТУ

ЖИТТЯ, ВІДДАНЕ БОГОВІ Й ЛЮДЯМ

Минулого тижня відбулося всеукраїнське паломництво єпископів, духовенства та миряни УГКЦ до м. Перемишляни на Львівщині. Прощу, присвячену вшануванню пам'яті блаженного священомученика Омеляна (Ковча), який загинув мученицькою смертю в концтаборі Майданек, очолив Блаженніший Святослав (Шевчук).

Блаженного священомученика Омеляна Ковча не випадково вважають покровителем душпастирів УГКЦ. Його постать заслуговує особливої уваги не тільки через великий життєвий подвиг. Він є цікавим для всіх нас, бо є майже нашим сучасником. Ми можемо торкнутися його святості, пізнати і зрозуміти спосіб його мислення, мотивацію його вчинків, і ту велику любов, яку він мав до людей і перед усім до Бога.

Життєвий шлях Омеляна Ковча почався і закінчився цілком звичайно, як і в тисячі сотень тисяч інших людей. Народився 20 серпня 1884 року в селі Космач на Івано-Франківщині у сім'ї священика. А згодом вирішив піти по стопах батька: після закінчення Львівської гімназії вступив до Колегії святих Сергія і Вакха у Римі. Наприкінці студій одружився з донькою буковинського священика Марією Анною Добрянською. 1911 року був висвячений на священика. Розпочав своє служіння у Підволочиську, потім був душпастирем для українських емігрантів у Югославії. Повернувшись на Батьківщину, в 1919 році вступив до УГА, де став військовим капеланом, мотивуючи свій вчинок тим, що "вояк на лінії фронту почувається найкраще, коли бачить там теж лікаря і духівника". Молодий священик був невтомним і всюдисущим. Після Літургії його по кілька разів на день бачили то в шпиталі, то на полі вправ, то в канцелярії чи в магазинах. Для кожного знаходив слова підтримки і розради, намагався допомогти.

Але сталося так, що капелан разом з іншими вояками УГА потрапив до рук більшовиків. Більшість полонених розстріляли, решту повантажили у вагони й повезли у безвість. Серед останніх був і Омелян. На одній із зупинок, як поїзд "очищували" від тіл померлих, священик попросив у вартового дозволу подихати свіжим повітрям. Як не дивно, але вартовий дозволив. Коли ж повернувся назад і хотів зайти у вагон, червоноармієць зачинив перед ним двері і крикнув: "Батюшко, не забувай молитися про Луку". Воля. Щоправда, не надовго. По дорозі додому знову потрапив у більшовицький полон. Перед розстрілом приречених змусили копати собі могилу. Полонені, домовившись між собою, враз розбіглися. Цілу добу, аж поки не припинилися пошуки, пролежав Омелян Ковч під листям. Він ще не знав, що на нього чекає третій полон, польський. Цього разу потрапив до концтабору, в якому щодня від епідемії тифу вмирали сотні воїнів УГА. Не оминула хвороба й о. Ковча. Він двічі перехворів тифом, а коли після звільнення повернувся додому, виглядав так, що дружина, побачивши його, зомліла.

1922 року Омеляна Ковча призначено парохом Перемишлян. Оселився він із сім'єю – дружиною та шістьма дітьми – в скромному будиночку. Хатка невеличка, та мала властивості казкової рукавички, бо майже завжди в родині священика жило ще кілька дітей-сиріт. Та ще убогі студенти робили "нальоти" у пошуках харчу. Вони гостювали там, спали на горищі, а хатина, повна галасу і сміху, раділа разом з молоддю. "Збурена Троя" – так називали перемишлянці хатину Ковчів та ще казали, що над нею пролітають ангели.

Перемишляни. Це невелике галицьке містечко в 20-х роках минулого століття населяли переважно євреї. З 5 тисяч мешканців 1500 становили поляки, менше тисячі – українці, здебільшого сполонізовані. Енергійний парох поставив собі за мету активізувати українців до духовної праці, збудити їх національну свідомість. Він знайшов кошти для відновлення храму, побудови будинку "Просвіта" і кооперативу. Щороку організовував Євхаристійні з'їзди, паломництва, повітові віча. В місті запрацювали "Пласт" і Організація студентської молоді. Зрозуміло, все це не подобалося ні польській, ні, пізніше, радянській владі. Обшуки, що, як правило, закінчувалися арештами, були звичним явищем в родині Омеляна Ковча. Однак, завдяки своєму характеру, хисту спілкуватися з різними людьми він щасливо виходив з тих ситуацій і продовжував активно працювати. Часто допомагало вміння перетворити проблему на жарт. У Перемишлянах і досі згадують одну історію.

Якось, уже за радянських часів, парох просив у влади дозволу на проведення Євхаристійного з'їзду. Урядовець вирішив трохи покепкувати. Мовляв, поляки карали тебе за ці з'їзди на 500 злотих, але твої ангели не допомогли тобі. Отець Ковч ніби чекав на цей закид: "Та як не допомогли? Ось ви прийшли і мене звільнили". Під голосний сміх присутніх урядовець сказав: "Проводь уже свої з'їзди, та не забувай молитися за нас, грішних".

Однак не всі більшовики були такими лояльними до священиків. Над о. Ковчем нависла загроза бути арештованим і знищеним. Парафіяни переховували улюбленого священика. Влада

обіцяла за його голову 5 тисяч рублів, пригрозивши тим, хто надав йому притулок, розстрілом. Священик дуже боявся, щоб через нього не потерпіли люди, і хотів здатися. Однак пан Демко, у якого він переховувався, відраджував отця від такого кроку. Відданий парафіянин мав щире переконання, що Господь береже свого слугу. Зрештою, мав поважний доказ цього: одного разу на його подвір'я вбіг енкаведист із псом. Здавалося, все втрачено, та раптом пес несамовито заскавулів і кинувся геть. Отець Ковч вкотре був урятований.

І все ж вони його схопили. В саду, разом із двома доньками. Ось як про це згадує одна з них, Ірина: "Тато шепнув: "Моліться!" Сам молився так, ніби біля нас нікого не було, хоч до його горла енкаведист притиснув револьвер і глумився: "От тобі й батюшка, нічого не знає, тільки молитву. Молися, може допоможе, а ми з дєвушками погуляємо...". І раптом – рев німецьких літаків, вибухи бомб, міліціонери почали розбігатися". Почалася Друга світова війна.

Через кілька днів містечко зайняли німці. Змучені арештами й масовими розстрілами парафіяни, прийшли до свого улюбленого пастиря з "доброю" звісткою. І були вражені словами, з якими той звернувся до них: "Не дуже радійте, на місце одного "добродія" прийшов інший, тільки гудзики на мундирах змінилися".

Німці почали масове винищення євреїв. Багато з них шукали порятунку в священика, просили охрестити їх. А він нікому не відмовляв: і хрестив, і допомагав, і переховував. Черговий конфлікт з владою. Омеляна Ковча знову заарештували. Цього разу гестапо. До нас дійшов запис діалогу, який відбувся між ним та працівником гестапо у львівській в'язниці: "Ви знали, що євреїв хрестити заборонено? – Не знав. – А тепер знаєте? – Знаю. – Будете далі їх хрестити? – Буду."

У серпні 1943 року священика перевезли до контабору "Майданек", звідти був лише один-єдиний вихід – через комин крематорію. Родина намагалася визволити його, але о. Ковч відмовився: "З усіх присутніх я єдиний священик. Не можу навіть уявити собі, що було б тут без мене". В березні 1944 року перестало битися його мужнє серце.

У 1999 році єврейська рада України на знак вдячності посмертно долучила його до праведників світу, а ще через три роки під час відвідин Львова папа Іван Павло ІІ проголосив о.Омеляна Блаженним за віру, порятунок людей без страху за життя власне і родини.

Після Молебня за блаженного священомученика Омеляна Ковча, який відслужив у церкві Святого Миколая Блаженніший Святослав, і Літургії відбулося відкриття й освячення пам'ятника.

– Благословення пам'ятника отця Омеляна на центральній площі міста показує, де повинен бути священик у громадському житті, – зазначив Глава УГКЦ. – Отець Омелян завжди закликав, що священик має бути в серці своєї громади. Тоді він зможе до того серця промовляти і повести за собою людей. Якщо він не буде глибоко відчувати того серця та не буде в центрі громадського життя, то туди увійдуть інші поводирі і "душпастирі", які напевно поведуть цих людей на дорогу загибелі. Тому сьогодні ми хочемо, щоб голос нашого українського священика лунав у серці українського народу.

Оригінальною є й концепція пам'ятника. З чотирьох сторін до нього піднімаються сходи, утворюючи у плані форму хреста. Це, як зазначив скульптор Володимир Одрехівський, символізує відкритість о. Омеляна Ковча всьому світові і дороги людей, які сходяться до нього з усіх сторін. Суть духовного подвигу блаженного священомученика Омеляна Ковча передано через образ священика, пароха Майданека, який в глибокому релігійному одухотворенні звертається обличчям угору – до неба. Він виглядає немов би "вознесеним" над вистражданою землею – зміщеними зруйнованими брилами. Тернова гілка – як символ його жертовного подвигу – оповила п'єдестал у формі ковчега. В правій руці – благословляючий хрест, а у лівій – Біблія. Обличчя випромінює одухотвореність і внутрішню радість за високий чин допомоги стражденним.

Автори пам'ятника – Володимир Одрехівський та архітектори Олександр Ярема, Олександра Лібич, Денис Белюх і Олександр Матушков.

У прощі також взяли участь очевидці життя і служіння блаженного священномученика Омеляна: свідок подій Леопольд Козловський, учень отця Омеляна, перемишлянин Іван Фуглевич та директор Ізраїльського офіційного меморіалу, присвяченого жертвам Голокосту, "Яд Вашем" Авнер Шалев, представник Посольства Держави Ізраїль в Україні Світлана Тяпіна, генеральний консул республіки Польща у Львові Ярослав Дрозд, письменники, керівники області, міста, народні депутати.

Леся РУПНЯК

На світлині: пам'ятник Блаженному священомученику Омелянові Ковчу

УКРАЇНСЬКА ЗВИТЯГА

ВШАНУВАЛИ ГЕРОЇВ ГУРБ

Близько п'яти тисяч осіб взяли участь у фестивалі-реквіємі "Герої Гурб", який нещодавно відбувся на Рівненщині. Він був приурочений до 70-річчя створення Української повстанської армії та 68-річчя найбільшого бою українських повстанців з військами НКВС, що відбувся в урочищі Гурби Здолбунівського району. Участь у фестивалі взяли і представники Рівненської ОО Конгресу українських націоналістів.

– Ми дуже раді, що в державі відновлюється правда про Українську повстанську армію та її роль в історії України, – розповів голова Рівненської облорганізації КУН Юрій Бідюк. – Вважаємо, що битва під Гурбами – це одна з найважливіших історично-драматичних подій не тільки в житті нашої області, а й усієї України. Сподіваємося, що її відзначення впливатиме на зростання національної свідомості та патріотизму українців, зокрема, молоді. І нам приємно, що відродження історичної правди, національної самосвідомості відбувається завдяки патріотам, які не забувають про такі дати, в тому числі, завдяки і нашій організації. Вічна слава героям! Слава Україні!

У концерті-реквіємі взяли участь письменник Василь Шкляр, музичні гурти "Тінь сонця" та "Чорні черешні", співак-бард Олександр Смик та інші виконавці з різних областей України. Вперше цього року була проведена військово-історична реконструкція бою під Гурбами, в якій взяли участь актори з Києва, Львова, Хмельницького, а також представники історичних клубів України.

Прес-служба Рівненської ОО КУН

На світлині: під час фестивалю-реквієму "Герої Гурб"

ВИДАТНІ УКРАЇНКИ

ЗВ'ЯЗКОВА ГЕНЕРАЛА ШУХЕВИЧА. ДОЛЯ І ЧИН ГАЛИНИ ДИДИК

Олександр ПАНЧЕНКО

Роки в підпіллі і 25 років у радянських таборах. Вона була поруч із Романом Шухевичем у найвідповідальніші моменти його життя. Вона чула останній його постріл, а потім прийняла отруту... У квітні цього року виповнилося 100 років від дня її народження.

Галина Дидик відіграла важливу ролю у національно-визвольному русі, спочатку як референт підпільного Українського Червоного Хреста (УЧХ), згодом – як зв'язкова й довірена особа Романа Шухевича.

Вважають, що псевда Галини Дидик – "Анна" і "Молочарка" були добре знані у певних колах совєцьких спецслужб. Після арешту Дарії Гусяк, через агента "Розу" ("Ольгу"), КҐБ вийшло на слід Шухевича і Дидик.

У результаті проведеної операції Р. Шухевич загинув, а Г. Дидик вжила отруту й згодом пережила всі "кола пекла" в московській в'язниці. Після майже півторарічного слідства 31 жовтня 1951 року вона була засуджена до 25 років тюремного ув'язнення.

Рівно п'ять років тому вийшла друком упорядкована мною збірка праць, споминів та листів цієї легендарної жінки під назвою "Зв'язкова Ґенерала Галина Дидик: "...На жаль, і я жива...".

Наприкінці серпня 2006 року я відвідав могилу зв'язкової сл.пам. Галини Дидик у місті Бережани, що на Тернопільщині, на старому цвинтарі на горі. Сірий хрест гордо височів серед понурих могил й інших надгробків та невеликих жовтих квіточок... Добре пам'ятаю, що тоді накрапав дощ, останній літній дощик, було вже трохи зимно... Я стояв коло цієї могили в центрі цвинтаря над запаленою свічкою та вінком і думав про сутність людського буття та людське призначення. І досі добре пам'ятаю основні епізоди зі спогадів Галини Дидик, які, на відміну від деяких інших писань про ці події нашої підпільної і повстанської боротьби, що оприлюднені в Україні вже від початку 1990-их років, – були дбайливо записані та впорядковані в умовах суворої конспірації за совєцького режиму мужніми львів'янками Надією Мудрою та Анною Садовською. Фрагменти з життя та діяльності Галини Томівни тоді й тепер не викликають жодних застережень щодо їх щирості, об'єктивності та правдивості.

Галина Дидик народилася в українській національно-свідомій родині Томи і Олени у селі Шибалин на Бережанщині 17 квітня 1912 р. Дитячі роки Галина провела у рідному селі. Її батько Тома (Томко) Дидик – був у складі Української Галицької Армії, а за часів австро-угорської займанщини близько співпрацював з Тимотеєм Старухом, визначним українським діячем тих теренів. Галина була наймолодшою у родині із шести дочок й сина. Вже через рік після її народження помер батько, а всі домашні клопоти лягли на плечі матері та найстаршої сестри Галини – Стефи, якій виповнилось на той час 15 років.

В родині Дидиків жила давня козацька й стрілецька традиція – обов'язково здобувати освіту.

Після закінчення Бережанської бурси Галина переїхала до монастиря на Львівщину, до сестри Стефи, де згодом навчалася в учительській семінарії, вступила до української молодечої організації "Пласт". Нагадаємо, що велика кількість провідників і активних членів ОУН, а серед них Богдан Кравців, Степан Охримович, Степан Бандера, Роман Шухевич, Ярослав Старух, Микола Лебедь, Іван Гриньох, Катерина Зарицька і Галина Дидик були до 1930 року одночасно активними членами "Пласту".

По закінченні семінарії Галині не вдалося отримати посаду вчителя, і наступного року вона влаштувалася в селі Верхомиля (Польща) в родині місцевого священика, де займалася вихованням дітей.

У січні 1937 році Г.Дидик повернулася у рідне село Шибалин, де стала викладати у місцевій сільськогосподарській школі, згодом перейшла на роботу у систему кооперативів і працювала інструктором у містах Підгайці, Зборів, Бережани на Тернопільщині.

Після першого приходу совєцьких військ на західноукраїнські землі Дидик було арештовано органами Бережанського РО НКВД за зв'язок з підпільною ОУН, однак за відсутністю доказів її відпустили в травні 1940 року.Відтак Галина залишила рідні краї і переїхала до Львова, де навчалася на курсах медичних сестер. До червня 1941 року Галина Дидик працювала в обласному відділі народної освіти. У перші три місяці окупації – директором фабрики мармеладу у Львові, а згодом, шість місяців – інструктором в сільськогосподарській комендатурі.

На початку совєцько-німецької війни, через Ярослава Федика-"Славка" вона встановила зв'язок з Миколою Лебедем ("Максимом Рубаном", "Ярополком"), урядуючим провідником ОУН(б), який, перебуваючи в підпіллі та німецькому розшуку, в тому часі був організатором протимімецької боротьби на Рідних Землях. Протягом майже усього 1942 року він використовував львівську квартиру Галини Дидик на вулиці Піярів, як підпільну "хату".

У березні 1944 року на доручення керівника Тернопільського обласного проводу ОУН "Данила" Галина Дидик почала працювати в референтурі підпільного Українського Червоного Хреста (УЧХ), згодом очолила УЧХ Тернопільщини. До її обов'язків належало: забезпечувати функціонування курсів санітарок по округах району і сотнях УПА, скеровувати медперсонал у відповідні райони, зорганізувати шпиталі для поранених, дбати про забезпечення їх медикаменти, контролювати роботу підпільних лікарень і УЧХ.

Діяльність "Молочарки", як обласного референта УЧХ Тернопільського окружного проводу, тривала рік – до ліквідації підпільного УЧХ на крайовому і обласному рівнях у березні 1945 року. За цей період їй вдалося організувати курси для санітарок у селі Романівка Тернопільського району, в селі Суслівка Білобожницького району. Наприкінці 1944 року в Тростянецькому лісі діяли курси, на яких були присутні по одній людині із сотень УПА, розміщених на території Бережанського окружного проводу ОУН. Восени 1944 року, за дорученням "Монети"-Катерини Зарицької, Г.Дидик організувала курси для лікарів УЧХ, на які були запрошені студенти старших курсів медичних навчальних закладів.

За самовіддану роботу на чолі підпільного Червоного Хреста Тернопільського обласного проводу Галина Дидик нагороджена Срібним Хрестом Заслуги, про що в усній формі їй оголосила в 1945 році провідниця "Монета". Вдруге Галину Дидик було нагороджено Срібним Хрестом Заслуги весною 1948 року з ініціативи Романа Шухевича, який на урочистих зборах у Бібрицькому лісі оголосив про це у спеціальному наказі.

Згодом до завдань Галини Дидик ввійшло налагодження постійного зв'язку між Шухевичем (псевда в ОУН – "Дзвін", "Щука", "Тур") – головою Проводу ОУН на Українських Землях та іншими членами цього Проводу, зокрема, "Тарасом" (Дмитром Маївським), "Галиною" (Яковом Буселом) та

"Лемішем" (Василем Куком). Очевидно, попередня лінія зв'язку стала ненадійною, і Роман Шухевич прагнув підтримувати постійний контакт між членами Проводу через інтелігентних, розумних людей, які б могли на словах передати те чи інше його доручення. Крім цього, довірені особи повинні були постачати літературу, інформувати про події в Краю, організовувати криївки та "хати" для його безпеки.

Останнє місце перебування Головнокомандувача УПА було організоване у селі Білогорща коло Львова."Анна" (Дидик), за підробленими документами переселенки з Польщі, проживала легально у цьому будинку, що належав Анні Конюшик – місцевій вчительці.

За прибраною "легендою" Галина Дидик працювала хатньою робітницею в Анни. Вона часто відлучалася, виконуючи доручення Романа Шухевича, дбала за доставку продуктів харчування, відповідала за стан здоров'я провідника.

Під час затримання у Білогорщі "Анна" прийняла отруту, коли почула постріл Романа Шухевича, що дозволяв їй діяти самостійно. Після 1946 року усі провідні члени ОУН на українських землях згідно з наказом Романа Шухевича повинні були носити отруту (ціаністий калій) і зброю. Коли Галина зрозуміла, що вони в оточенні, вирвалася від солдатів, які тримали її за руки, вибігла до сусідньої кімнати і лягла на підлогу: "Я, лежачи, почала добувати отруту, поклала поміж зуби і почала жувати. Раптом відчула, що трачу свідомість. Я мала відчуття, немов би якась гума стягнула мене, все пішло до горла. Що потім зі мною було, я не знаю, бо пробудилася вже в тюрмі на Лонцького", – згадувала Г.Дидик.

Ніби з моторошної темряви й мрякотиння виходять кати, що втратили людську подобу, – Ґузєєв, Солоп, Півоварєц, Клімєнко, Лєніченко... А також Мороз, Єстигнєєв, Рафал, Калиниченко... А ще їхні зверхники – Овсієнко, Судоплатов... Пекельні жорстокі й підступні псі. Та ні – ланцюгові вівчарки кривавого режиму, його служки й вислужники.

"…Були й інші, непостійні, які приходили познущатися наді мною задля п'яної розваги... Мене врятували від смерті для того, щоб ще напівнепритомну почати мордувати. Мене нещадно били. Перших півроку робили це щодня, удень і вночі мені не давали спати. Таке "слідство" тривало понад два роки...".

Ось деякі, як на мене, найбільш промовні фрагменти з її споминів:

"Мені спочатку давали листи, які нібито писав для мене Провідник (він уже тоді не жив), я не вірила, хоч удавала, ніби він це пише... Спочатку на слідство мене носили на ношах, я не ходила. І годували через шланг...

Найстрашніше тоді, коли збираються бити. Страх – гірша річ, ніж саме фізичне страждання. Коли зомлієш – дають укол, поливають водою і починають знову. День за днем, ніч за ніччю.

Я під час слідства дуже коротко бувала в камері... Те биття – то був один вид тортур. Страшне було безсоння, не давали мені зовсім спати: цілі ночі на слідстві, потім майже цілий день... Потім давали якісь наркотики....".

"Ми, жінки, грали свої ролі завзято. Нам довіряв той, хто за всіх відповідав, провідник Роман Шухевич. Він розумів увесь трагізм і героїзм жіночої долі. А ми були окрилені його довір'ям... Провідник був психолог з тонкою артистичною душею, і тому він за всіх переживав і за всіх страждав. Будучи відчайдушним, почував себе спокійно без бойової охорони у товаристві жінок.

Всім відомо, що їздив в Одесу на лікування в товаристві тільки Галини Дидик (псевдонім "Анна", "Панця"), що Катруся Зарицька-"Монета" влаштовувала йому строго конспіративні кавартир, де міг спокійно займатися інтелектуальною працею... Галя Дидик-"Анна", вона ж "Панця", і Одарка Гусяк – "Нуся" дотягнули своє призначення аж до трагічного кінця у Білогорщі..." (Ольга Ількв, "Провідник Роман Шухевич і жінки" у збірнику "Роман Шухевич: постать на тлі доби Воюючої України").

"Це було наприкінці листопада – на початку грудня 1946 року. Увечері прийшла "Молочарка", вся обтрушена снігом, у заболочених черевиках, із плетеною торбою... За столом, як завжди, розповіла про новини. Вона не дивилася на мене, але я відчував її погляд. Її очі були ласкаво-строгими і благородними. У них можна було відчути біль, радість і турботу. Її лице обвітрене, незважаючи на молоді роки, досить понищене... Вона говорила спокійно, кожне слово зважене..." (Любомир Полюга. "Шляхами спогадів. 1944–1956").

"9 липня 1947 р. Юрко Шухевич втік зі спецбудинку міста Рутченково Сталінської області. У жовтні 1947 р. Юрко зустрівся з батьком... У січні 1948-го вони зустрілися ще раз у Львові. 20 березня 1948 р. Юрко разом зі зв'язківкою Шухевича Галиною Дидик виїхав, щоб викрасти з дитячого будинку сестру Марію (якій тоді було 7 років). План не вдалося реалізувати, а 25 березня Юрія знов захопили...

Р. Шухевич через стан здоров'я разом з "особливо довіреною й найбільш наближеною до нього особою" Г. Дидик у липні 1948 р. перебував на Лермонтовському курорті в Одесі.

Вони придбали курсівки на ім'я вчителя Ярослава Польового та Ганни Хом'як. Відвідували провідного кардіолога професора Сугала. Йдучи на процедури, завжди брали з собою отруту й по черзі приховували пістолет. Ба більше, в червні наступного 1949 року вони знову повторили небезпечну подорож до "перлини біля моря".Зрозуміло, це був великий ризик, але зумовлений станом здоров'я Шухевича, а успішний результат двох подорожей підтверджували його справжній талант конспіратора... (Вєденєєв Д.В., Биструхін Г.С. "Повстанська розвідка діє точно й відважно...". Документальна спадщина підрозділів спеціального призначення Організації українських націоналістів. 1940–1950-і роки").

Слідство над Дидик тривало два роки. Засудили до 25 років тюремного ув'язнення. Відбула повний термін. Галина Дидик не припинила боротися проти ворога й після свого звільнення.

Відчувалося з листів, як жалкувала пані Галина, що не може, зважаючи на підірване здоров'я, піднятись на боротьбу в нових умовах української дійсності, коли вже з'явився Самвидав, а проти повального зросійщення виступають митці, літератори. В Христинівці на Черкащині, де Галині Дидик дозволили поселитися, дні плинули одноманітно: в господарських турботах та безкінечних думках про свою долю й своє призначення в боротьбі. Змірити її терпіння, її силу волі, її геройство – не під людську силу, мабуть, нікому.

ІП

Віра ФІЛЯК-КРОКІС

ЗА УКРАЇНУ, ЗА ЇЇ ВОЛЮ

НАГОРОДА ЗНАЙШЛА СВОЮ ГЕРОЇНЮ

5 травня цього року, під час святкування Дня міста Львова, відбулася непересічна подія. На церемонії вже традиційного вручення міським головою нагород заслуженим львів'янам було вручено особливу, славну нагороду ветерану Української Повстанської Армії, мешканці Львова пані Вірі Філяк-Крокіс (псевдо "Реня"). Нагорода ця – Срібний Хрест Заслуги УПА. Це була висока і доволі рідкісна нагорода Української Повстанської Армії, яку вручали за особливо великі заслуги.

Дослідник-фалерист Віталій Манзуренко знайшов у архівах наказ Командира УПА, де між іншим йшлося про те, що на основі рішення УГВР (Української Головної Визвольної Ради) від 25 липня 1950 року Срібним Хрестом Заслуги УПА було нагороджено "Реню".

У підпіллі ніхто нікого не знав ні за іменем, ні за прізвищем – знали тільки псевдо. Тому багато героїв загинули безіменними – так ніхто і не дізнався їхніх справжніх імен. Те саме стосується і нагород – не так багато справжніх імен героїв відомо. Під час визвольних змагань було переважно неможливо й небезпечно присуджені нагороди вручати.

Однак справедливість повинна бути відновлена, що і сталося у випадку Віри Філяк-Крокіс, не дивлячись на те, що з того часу минуло 62 роки. Старанням молодого історика Володимира Мороза та з допомогою Ліги Українських Жінок було встановлено, що "Реня" – це Віра Крокіс, з дому Філяк, яка є членкинею Львівської Ліги Українських Жінок. Таким чином нагорода знайшла свого власника.

За сприяння директора Львівського історичного музею Богдана Чайковського, редактора Незалежного культурологічного журналу "Ї" Тараса Возняка та міського голови Львова Андрія Садового було виготовлено копію оригіналу нагороди, що міститься в музеї, та у відповідності з наказом Командира УПА від 30 липня 1950 року урочисто вручено пані Вірі Філяк-Крокіс.

То хто ж така "Реня" – Віра Філяк-Крокіс?

Народилася вона 29 січня 1924 року у с.Дички Рогатинського району Івано-Франківської області у селянській родині. Батьки – Іван та Агафія Філяки – мали троє дітей і дуже старалися дати їм освіту.

Старший брат у 1937 р. закінчив гімназію, рік вчителював, потім продовжував навчання у пединститутах Івано-Франківська та Львова, але не закінчив навчання, а вступив у 1943 р. до УПА, де працював пропагандистом. 16 грудня 1946 року він із ще двома товаришами загинув у криївці після запеклого бою з великим загоном чекістів.

Віра початкову освіту здобула у рідному селі, потім у Рогатині закінчила середню школу та однорічну педагогічну школу.

Під час німецької окупації вчилась у торговельній школі та проходила практику в українському "Кооперативі". У той час вона вже була членом юнацької сітки ОУН, багато друкувала листівок-звернень із закликом піднімати на боротьбу за Українську Незалежну Державу. Незабаром нею зацікавилось гестапо, яке велику увагу приділяло діяльності та переконанням української молоді, зробили обшук у її хаті. І хоч нічого того разу не знайшли і після кількох годин затримання Віру відпустили, Провід Організації наказав їй іти в підпілля. Покинула роботу в "Кооперативі" і перейшла на нелегальне становище, отримавши псевдо "Реня".

Влітку 1943 року вона відбула таємний вишкіл організаторів сітки Українського Червоного Хреста. Місяць Віра та інші курсантки жили в монастирі у с.Михайлівці Рогатинського району та слухали інтенсивні виклади, які вела лікарка на псевдо "Марта".

Після завершення того вишколу організація ОУН доручила "Рені"-Вірі створювати та навчати кущі Українського Червоного Хреста в околицях міста Галича. Це робилося скрупульозно і з великою конспірацією. Віра організовувала дівчат у невеликі кущі, проводила з ними санітарні вишколи, разом заготовляли запаси ліків та медичних засобів… Одночасно створювала мережу кущів, налагоджувала різні зв'язки.

Не раз доводилося бувати в лісі, серед повстанців, зокрема, під час відправи в лісі Служби Божої та освячення пасок. Згадуючи ті часи, пані Віра акцентує на тому, що в УПА все починалося із спільної молитви.

Із відходом німців та приходом більшевиків підпільна праця стала ще напруженішою. Дедалі частіше доводилося надавати медичну допомогу повстанцям, пораненим у боях із новими окупантами. Одного разу і в хаті Філяків надавалася така поміч пораненим.

Незабаром з'ясувалося, що нова влада почала інтенсивно розшукувати Віру та її брата. При цьому жорстоко катували батька, вимагаючи повідомлення про їхнє місце знаходження. Батько в результаті катувань став інвалідом, проте дітей своїх не видав. Розлючені більшевики прошили батькові лице багнетом, так що він залишився із дірами на обличчі до самої смерті, мав наскрізні рани і голови вже не міг повертати. Мати теж не уникла катувань "визволителів". 1947 року її вивезли, але вона зуміла втекти і роками мусила ховатись від радянської влади.

20 травня 1947 року Віру заарештували у Львові, куди вона поїхала за дорученням Проводу, щоб придбати друкарську машинку.

Потрапивши в сумнозвісну тюрму на Лонцького, Віра зрозуміла, що енкаведисти досить поінформовані про її належність до організації, знала, які допити її чекають, і щоб не наражатись на мимовільну видачу когось, прийняла отруту, яку завжди носила при собі. Отрута не подіяла миттєво, і вона пробує викинутись у вікно. В цей момент втрачає свідомість... Коли опритомніла, була на носилках у камері, прооперована, з накладеними швами, в наскрізь окровавленому одязі і під пильним наглядом. Почалися довгі допити її лежачої. Слідчий Ковальчук у Львові виявився досить людяним, не катував, а намагався переконати її у хибності вибраного шляху, у правильності та законності радянських ідеалів. А вона обстоювала право українців на власну незалежну державу.

Коли Віра трохи оклигала та змогла ходити, її перевезли до тюрми в Івано-Франківську. І тут почались неймовірні катування, провокації... Найчастіше з допитів її приносили непритомною. Все витерпіла, нікого не видала.

Найбільше її боліли запевняння кагебістів, начебто їм вдалося всіх переконати, що вона вже все розповіла про свої зв'язки, що підпільники її прокляли. Довго не мала можливості дати вістку про себе, та нарешті одній дівчині пощастило вийти на волю, і вона добросовісно розповіла рідним Віри все, що бачила і знала про Віру в тюрмі. Яким щастям було дістати з волі потайну звістку про те, що друзі вірять їй та гордяться її стійкістю!

У грудні 1947 року військовий трибунал засудив Віру Філяк до 10 років ув'язнення у таборах суворого режиму та 5 років позбавлення у правах. (Стаття 54 – 1а, 11).

Пересильний пункт у Львові, сутички із здеградованими рецидивістками, етап, півтора року важкої праці на будівництві дамби на Уралі, пересилка до Магадану, до бухти Ваніно, праця у Вакханці, карцери... – все винесла.

А Провід УПА представив її до високої нагороди.

для Віри Крокіс. Ніде не висуватися наперед, а лише тихенько й жертовно допомагати.

Особливо це виявилося в Лізі Українських Жінок – громадській організації, в якій пані Віра є від часу її створення. Постійно відмовляючись від обрання на будь-які керівні посади, вона завжди в числі перших бралась за потрібну роботу. І все виконувала тихенько й з великою самопосвятою.

Для прикладу, коли лужанки взялися розчищати 55-е поле скраю Янівського цвинтаря, де поховані тисячі помордованих у червні 1941 року людей і де утворилося багатолітнє сміттєзвалище, і коли лужанки залучили до цієї важкої кропіткої праці студентів Вищого професійного училища №29, пані Віра (як і деякі інші лужанки) взяла собі за обов'язок приносити студентам зготовлену нею перекуску.

А коли Ліга Українських Жінок проводила літні дитячі табори для дітей, що не мали змоги виїхати кудись на відпочинок, пані Віра Крокіс найчастіше чергувала в цих таборах. І не лише безоплатно посвячувала дітям свій час, а й випікала для них різні домашні ласощі. І це – самотня пенсіонерка, що живе на мінімальну пенсію! Воістину, потрібно щиро любити всіх дітей, щоб так посвячуватися їм! Воістину материнська любов жінки, якій сувора доля не дала мати рідних дітей.

Львівський міський голова Андрій САДОВИЙ вручає Срібний Хрест Заслуги УПА Вірі ФІЛЯК-КРОКІС

Відбувши десятирічний термін ув'язнення та виселення в Магадані, Віра з великими труднощами повернулася на рідну землю,1960 року вийшла заміж за Юрія Крокіса, який мешкав і працював у Львові. З того часу оселилася у Львові. Через п'ять років повдовіла, бо чоловік помер.

Пані Віра, тепер Крокіс, працювала на різних робітничих посадах на заводі "Електрон". Довідалася, що за нею стежить КГБ. Через те мусила дуже обмежувати свої контакти з людьми.

1986 року вийшла на пенсію. З початком так званої горбачовської перебудови Віра Крокіс активно вливається в громадський рух.

Особливо близько контактувала із відомою захисницею Української Греко-Католицької Церкви Стефанією Петраш-Січко, з якою вперше познайомилася в камері Івано-Франківської тюрми, згодом зустрічалися в Магадані. І в час українського відродження вони були не лише однодумцями, а й близькими приятелями. Пані Віра була вірним товаришем усієї славної родини Січків, чим могла, допомагала в їхній подвижницькій боротьбі за волю УГКЦ та України. Проте не вступила до Української Християнсько-Демократичної партії, як намовляла пані Стефанія, а лише жертовно допомагала як щирий симпатик. Це, взагалі, дуже характерно

Взагалі, пані Віра немало праці вклала в різних напрямках роботи Ліги.

Від постаті цієї старшої пані віє лагідний спокій, жіноча ніжність і глибока доброзичливість до людей. Тихенька, небагатослівна й надзвичайно скромна, вона, проте, вражає всіх, хто знає її життєвий шлях, своєю стійкістю і героїзмом. Високий патріотизм, глибока релігійність, жертовна самопосвята загальній справі й рідному народу – ось головні риси цієї Українки.

Тепер за станом здоров'я пані Віра не бере активної участі в праці організації, та замість себе дала організації гідну заміну – свою племінницю Осипу Кулинич, енергійну й жертовну трудівницю, яка стала активісткою Ліги та надійною опорою пані Віри Крокіс. Завдяки Осипі пані Віра є в курсі всіх лужанських справ і благословляє усі починання Ліги Українських Жінок своєю безмежною доброзичливістю й незгасаючою любов'ю до України й українців.

Отож, усі знайомі та незнайомі люди, що здатні оцінити таку самопосвяту Україні, яку виявила Віра Філяк-Крокіс – "Реня", привітаймо нашу героїню з отриманою нагородою!

Лідія КУПЧИК,
голова Львівської міської організації
Всеукраїнської Ліги Українських Жінок

ДОБРОДІЙНІСТЬ

ЩОБ НЕ ПОСИРОТІЛИ МАТЕРІ

Пісня для матусі (фрагмент концерту в Старому Самборі)

Добрим духом підгір'ян звикли вважати мешканці Старо-Самбірського району на Львівщині відомого мецената Андрія Лопушанського: адже він постійно тримає в полі зору їхні найбільші потреби й найголовніші події. Взяти хоча б День матері – свято державне, духовне, родинне. Бо ж найбільше шанують у нашому народі Матір Божу – заступницю й утішительку нашу, землю-матінку – годувальницю та рідну неню, яка дала життя, виколисала, виплекала, вигодувала і навчила любити Бога, цей світ і людей у ньому. Однак, чи в кожній оселі було це свято радісним? Чи кожна мати, приймаючи вітання, раділа за своїх дітей? На жаль, для багатьох цей день, як і будь-який інший, є черговим днем терпіння й випробувань. Особливо, коли йдеться про матерів дітей-інвалідів, вже саме життя яких є подвигом. Саме про них, про їхні посмішки в цей день і подбав Андрій Лопушанський, посприявши організаційно й матеріально районній асоціації інвалідів у проведенні свята для матерів.

У храмі святого Миколая, де зібралося багато людей, відбувся Молебень, а в приміщенні "Карітасу" – святковий концерт. Усім матерям, які жертовно посвятили своє життя порятунку дитини, її здоров'я, її майбутнього, побажали сили, терпіння, мужності й удачі, любові і щастя і, звичайно, здоров'я, голова асоціації інвалідів Галина Литвак, член ради асоціації Катерина Вітушинська, священик о. Михайло Николин, заступник директора територіального центру Марія Шийка, заступник голови райдержадміністрації Зіновій Кутельмах, а також представники Благодійного фонду Андрія Лопушанського – виконавчий директор Орест Бонк та головний лікар району Юрій Войтів.

Натомість День матері у селі Конів, до організації святкування якого також долучився Андрій Лопушанський, носив цілком інший характер. Традиційно на це свято припадає ще й День села, який конівці святкують, щоб не відставати від мешканців міст. І правильно роблять, адже село має давню і славну історію, а минулої неділі ще й відзначало 610-у річницю з часу першої писемної згадки про нього. Представників Благодійного фонду тут вітали особливо тепло – дякували за відремонтовану дорогу (що особливо важливо, бо про стан доріг у цих краях вже можна складати страшні казки), комп'ютер для школярів, а також цеглу для добудови чотирьох нових класів до старої школи.

Подвійне свято у Коневі вдалося на славу.Матч між місцевими футболістами та спортовцями із Старяви викликав бурю емоцій серед місцевих уболівальників і гостей, потім владна команда Самбора зустрічалася з конівською, яка грала у футболках від Благодійного фонду Лопушанського. Але справжньою родзинкою свята, яка смакувала й старому, й малому, став концерт. Серед артистів, які взяли в ньому участь, чи не найбільше оплесків зірвав гурт "Шоколадка" – і за гарні пісні, і за емоційне "Слава Україні" з уст темношкірого співака. Зрештою, як жартували селяни, це перший темношкірий чоловік, який з'явився в Коневі за останніх 610 років, і він, як і вони, любить Україну.

Не менш успішними були виступи Наталки Карпи та Андріани.

І ще один, особливо теплий фрагмент свята: найстаршій мешканці Конова Ганні Глухій виповнився 91 рік. Матір, яка народила одинадцять дітей, тепло вітала родина, односельчани. Приємною несподіванкою для неї став подарунок від Андрія Лопушанського. Спеціальний дарунок від його імені було вручено й матері наймолодшого мешканця Конова Максимка Громіша, якому щойно виповнилося 4 місяці.

…Все добре минає швидко. А наступного дня, як розповів сільський голова Роман Громіш, 30 конівських хлопців виїжджали на заробітки у Сибір. Знов чужина манить шматком хліба наших людей. Знов, як на заклання, везуть вони туди не тільки свої вмілі й працьовиті руки, а й свою молодість, свою долю й долю своїх дітей. Чужина не тільки висмокче силу, висушить мізки, а й скривавить серце. Що ж вдієш, – розводять люди руками, – коли в рідному селі нема де й копійки заробити. Може, мріють, щось зміниться після виборів, коли їхніми стараннями до парламенту прийдуть люди, які дбатимуть про державу більше, ніж про власну кишеню. Тоді, може, оновлена дорога до села стане для заробітчан дорогою повернення до рідного дому, а матері не почуватимуться сиротами.

Леся РУПНЯК

ПОЗИЦІЯ

МАЮ ВЛАСНУ ДУМКУ!

Ніяк не можу примиритись, коли чую від деяких людей нарікання на колишнього президента Віктора Андрійовича Ющенка. Мало того, дехто просто намагається втоптати його, вибачте, в болото. А я хотіла б запитати таких собі українців, хіба вони не зрозуміли, що якби не Ющенко, то й досі не були б пошановані вояки УПА, січові стрільці – наші діди і прадіди. Також створено багато меморіальних пам'яток, знаків, дощок, навіть цілі комплекси. Уперше на державному рівні Україна заявила про Голодомор 1932–33 рр., як геноцид української нації. При Ющенкові пам'ятники катові Сталіну не ставили. Хто, як не В.Ющенко втлумачував у нашу свідомість, що ми, українці, маємо дбати про наші національні інтереси, про нашу солов'їну мову, задушевну пісню, наші багатовікові традиції, наших українських героїв.

А чи задумувалися ви, шановні, чого ми так живемо сьогодні? Саме тому, що при владі не українці, а чужинці, які не люблять Україну, зневажають її мову, не бажають розмовляти державною. Хіба це повага до людей, які обирали "слуг народу?" Багато хто не розуміє, що тільки тоді, коли Україна очиститься від чужинецьких намулів, які руйнують душу, коли ми станемо самі собою, а Україна – українською, лише тоді нас поважатиме світ, і заживемо ми на нашій благословенній землі, як у раю. Чи, може, забули правдиві і пророчі слова Тараса Шевченка, що в своїй хаті – своя правда, і сила, і воля? Ні, не тими поглядами дивимося на світ, не тими критеріями мислимо. Де таке чувано чи бачено, щоб хтось чужий нав'язув свою волю в нашій хаті – державі? Та які ж ми ковалі своєї долі, коли доля наша не в наших руках!

Хто ще з високих достойників, окрім В.Ющенка, пошановував політв'язнів та репресованих, вклонився невинно убієнним, побувавши на Соловках? Отож бо. Чому ми не задумуємось, що все в нас починається з належної пошани нашої історії. На те вона й історія, що чомусь нас має вчити. Адже скільки вже сказано – без знання нашої історії не може в нас бути доброго майбутнього. Та одначе, нібито й не нас це стосується.

У наші голови В. Ющенко вкладав, що ми, українці, – сильна, могутня нація. Шкода, що не можу написати – дружна. Так, є багато людей – не українців за національністю, які кровно вболівають за долю України. Це росіяни, євреї, поляки і ін. Ці люди вважають себе патріотами України, бо живуть тут. І на цій землі живуть їхні діти. Такі люди насправді примножують славу, здобутки, честь нашої держави. Так і повинно бути. Честь і шана їм! Але є й багато протилежного. Скільки ми чуємо "эти националисты..." А націоналіст – це той, хто палко любить свій народ, свою державу. То чому ж ті, хто при владі, не є націоналістами? Що ж доброго ви тоді зробите для людей на цій землі? А коли наша держава така ворожа вам, то не заважайте нам її будувати.

Чую нарікання, що, мовляв, В.Ющенко зробив? Люди добрі, а чи мав він ті повноваження, щоб зробити? Їх-то йому "обрізали", а далі все йшло за сценарієм: "Вона працює". "Вона" – це Україна". А все пророблялось Кабміном і у Верховній Раді.

Та чи винен В. Ющенко, що навколо нього було так багато зрадників, пристосуванців і перебіжчиків, які вболівали лише за свої особисті інтереси? А якби інтереси держави ставились вище своїх, то й жили б ми по-іншому. Дехто говорить, що Ющенко посприяв перемозі В. Януковича на виборах. Але ж він мав свою думку і голосував проти всіх. Бо ж до яких пір ми маємо вибирати менше зло? Мабуть, зло не потрібно вибирати. Бо є або добро, або зло.

Дехто договорився до того, що В.Ющенко не був отруєний. Мало того, що брешуть, то ще й потішаються. Адже ворогу не побажаєш такого. Видно, не бояться такі нелюди Бога. А ми бачили і чули по телебаченню свідчення людей, зокрема, Є.Червоненка, який був у ту прикру хвилину біля Ющенка. Тож він сказав, що сам став на коліна і просив Бога врятувати В. Ющенка. Звичайно, що я пішла на телеграф і відправила телеграму Є.Червоненку, в якій зазначила, що він справжній товариш, що так поступають всі порядні люди.

Що ми за народ такий, що коли людина вже нам не потрібна, то можемо і втопити її? Люди-люди, а де ж ваша совість, ваше істинне лице? Людина, котра здатна на підлість, є дуже страшною. Бійтесь таких. А ще побійтесь Бога, бо всім нам дано буде по ділах наших. І той час прийде, він нас не обмине!

М. КИСИЛЬОВА,
м. Чернівці

ЦЕ – НАША ІСТОРІЯ

НЕВИКОНАНА СТАЛІНСЬКА П'ЯТИРІЧКА

(До 80-річчя спроби видання турецько-татарських документів з архіву Коша Запорозької Січі)

В історичній пам'яті українського народу Запорожжя знайшло такий потужний відбиток, що навіть російські більшовики скористалися цим у період національної революції 1917– 1921 років, створюючи загони червоного козацтва, які на початковому етапі формально навіть перебували під керівництвом таких українців, як Юрій Коцюбинський. Оскільки в період українізації проблематика козацтва продовжувала розвиватися, то, зрозуміло, що українська історична наука змушена була запропонувати до видання значний корпус турецьких і татарських документів, яких видатний сходознавець Василь Дубровський в архіві Коша Запорозької Січі виявив близько 250. Йому мали допомагати в цій справі наукові співробітники Українського науково-дослідного інституту Близького Сходу Даниленко й Ковалевський.

До видання турецьких і татарських документів з історії України долучилася й Колегія Центральної Архівної Управи УСРР, яка на своєму засіданні 16 травня 1932 року ухвала спеціальну ухвалу, якою передбачалося "включити до пляну публікаційної роботи 2-ї п'ятирічки" вказану працю, яка мала, крім того, з'явитися ще й однією з європейських мов.

Зрозуміло, що патронувати видання цієї книги мав найвизначніший сходознавець того часу академік Агатангел Кримський. Але московські колеги на той час уже побачили в його дослідженнях на цю тематику відхилення від генеральної лінії більшовицької партії, що змусило українську номенклатуру замислитися. Скажімо, академік Олександр Самойлович у "Записках історично-філологічного відділу ВУАН" за 1925 рік критикував підходи українського вченого до висвітлення минулого наших сусідів: "Викладаючи історію Туреччини переважно за XV і XVI вв., ак. А. Кримський дуже мало торкнувся внутрішньої її політики та економіки: його здебільшого цікавлять події політики зовнішньої і спеціальну увагу присвячує він слов'янському питанню та релігійно-національним взаємовідносинам".

Така оцінка змусила директора Українського науково-дослідного інституту Близького Сходу Л. Величка звернутися 27 травня 1932 року до академіка Олександра Самойловича про необхідність його консультацій у планованому виданні, аби перестрахуватися на випадок невідповідності книги новим вимогам, які висувалися комуністичними функціонерами.

Цілком можливо, що зайве нагадування про таку дражливу на ті часи тему і вирішило долю даного проекту – невдовзі він буде похоронений, як і українське сходознавство. Відтак сталінська п'ятирічка в цьому плані, як бачимо, не була виконана.

У 1960-і роки минулого століття організатор Українського наукового інституту Гарвардського університету Омелян Пріцак мав амбітний проект видати сорок томів документів з османських архівів. На жаль, не спромоглася українська історична наука й досі здійснити цей проект.

Можливо, на сучасному етапі, коли Україна має незалежність, вдасться одержати такі цінні для осмислення нашої історії документи з османських архівів, тим паче, що серед турецьких дослідників останнім часом спостерігається інтерес до української проблематики.

Будемо сподіватися, що повернемося і до видання тих документів, які 80 років тому виявив Василь Дубровський.

Володимир СЕРГІЙЧУК
"Соборна пам'ять України", 2012

АКЦЕНТИ

УКРАЇНОЖЕРИ САТАНІЮТЬ

Резидент гітлерівської зовнішньої розвідки по Україні обрав місцем свого осідку не Львів чи Київ, а провінційне містечко Умань, де влаштувався механіком на місцевому млині. Його агентура, завдавши на плечі тлумак пшениці, ішла до млина із доносами, не викликаючи підозри у "верных чекистов". За успішні агентурні дії Гітлер присвоїв резидентові звання генерала і направив у Київ викривати комуністичне підпілля, яке встигло глухої ночі підірвати всі будинки Хрещатика разом із тридцятьма тисячами київських стариків, жінок і дітей, не вбивши жодного гітлерівця.

У 1971 році відомий радянський кінорежисер – україножер Тимофій Левчук обрав Умань, місце осідку гітлерівського резидента, для презентації свого нового кінофільму "Два года над пропастью", у якому головні діючі особи – механік млина, резидент генерал і керівник київського комуністичного підпілля Кудря.

Показ фільму відбувся у кінотеатрі "Комсомолець" – три вечірніх сеанси при переповненому залі. Після показу фільму на сцену виходили Тимофій Левчук, провідні актори, і підставні особи задавали заздалегідь заготовлені питання, на які отримували заздалегідь відшліфовані відповіді під бурхливі оплески довірливих уманців. Політика царської, вождівської і президентської російської імперії щодо українців незмінна: безпідставно звинуватити активного українця в буржуазному націоналізмі чи в сепаратизмі, ксенофобії, расизмі, антисемітизмі, тероризмі, фашизмі, нацизмі і задушити.

Під гітлерівську окупацію я потрапив у чотирнадцять років. 14 березня 1944 року у моїх сімнадцять літ і двадцять чотири дні, в райцентрі Теплик (Вінничина) польовий військкомат мобілізував мене у діючу радянську армію. Фронтовик – окопник, кулеметник кулемета "Максим" я, українець, не раз чув від солдат росіян на свою адресу: "Хохол – предатель, продал немцам Украину!". А тому на мої юнацькі плечі лягала найважча частина кулемета "Максим" – станок з коліщатами 32кг, 10кг набоїв і 15кг власного солдатського спорядження. "Вперед! Бегом! Не отставать! Застрелю!" – отакий "масовий героїзм". Виходить, не Сталін і Жуков утікали від німців до Волги, а ми, українці, запросили гітлерівців нас окупувати, а тому– "Ми побєділі! Победілі ми!!! А ви, хохли – предатели, сідіте тіхо!" Ось чому кожного року за місяць до 9-го травня неукраїнська влада України гамселить у російські барабани перемоги, аби утримувати українців у покорі. Двадцять сім мільйонів убитих радянських людей у війні Гітлера і Сталіна, а, випадково уцілілий фронтовик, подумки шикую у колону по чотири в один ряд, дистанція п'ятдесят сантиметрів і отримую суцільну колону молодих людей від Калінінграда до Владивостока, які дуже хотіли жити і яких присилували вмерти. Масовий героїзм чи масове вбивство "живой силы"? Гуркіт барабанів перемоги і танці чи сум і траурні мелодії? Паради, веселощі чи скорбота? Коли ж влада України, від Президента до голови сільради, покаже не московсько – імперське бачення Другої світової війни, а своє, українське, незалежне від московського агітпропу?

В кінотеатрі "Комсомолець" міста Умань я, викладач спецдисциплін уманського технікуму механізації сільського господарства, того 1971 року, нахабно, зі злістю вклинився між підставних задавальників питань і задав Тимофію Левчуку непередбачені для нього ряд питань: "Київська дівчина із Куренівки у вашому російськомовному фільмі розмовляє із резидентом-генералом українською мовою, задає йому тупуваті питання, висипає гітлерівцю на стіл жменю соняшникового насіння, аби генерал це насіння лузав разом з нею. Артист талановито виразив на обличчі гітлерівського генерала глибоку зневагу і гидливість до україномовної дівчини-киянки. З якою метою ви своїм фільмом навіваєте кіноглядачам України зневагу до української мови? У вашому кінофільмі керівник київського підпілля українець Кудря, всі підпільники – українці, всі, з погляду Москви, позитивні герої розмовляють виключно російською мовою, а всі рядові і гітлерівські генерали, поліцаї, київські повії, всі покидьки суспільства спілкуються між собою мовою українською. Де причина вашої зневаги, ворожнечі до мови Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки? Чиє замовлення ви виконуєте?"

З часів тої жахливої війни і протягом кількох десятків років я, українець, вимушений був жити серед росіян і на практиці пересвідчився, що потомок угрофінів і татаро-монголів до тих пір вважає себе великоросом, братом українця, але старшим, мешканцем Третього Риму, віруючим єдиноканонічного Московського Патріархату, поки ти йому, висловлюючись фігурально, добряче не дасиш по морді. Після такої процедури великорос стає майже людиною.

Кінорежисер Тимофій Левчук панічно втік від моїх питань. Але у свої 44 роки я був проворніший і зустрів його у фойє кінотеатру з єдиною метою: надавати "заслуженому і народному" тумаків по його вгодований морді. Як шкідливий кіт, Тимофій Левчук знав, що ображає гідність українців, оточив себе міцними хлопцями і дотягнутись до його морди я не зміг. За те потрапив під "ковпак" уманського регіонального відділу КДБ. Лист у Спілку письменників України на підтримку Івана Дзюби, смілива телеграма: "Слава Івану Дзюбі! Ганьба правлінню спілки! Читач Василь Білоус" стали поштовхом для генерала КДБ українця Федорчука, аби мене ув'язнити на два роки, а сім'ю, моїх дітей і родичів перевести у статус "ворогів народу". Господи, допоможи нам, українцям, позбутись українців федорчуків-толочків – колісніченків, а від ворогів ми спасемся самі.

Не із здивуванням, а із безмежною і безсилою люттю вкрай немічного старця, я дізнався, що "подвиг" Тимофія Левчука повторили автори кінофільму "Матч", про гру київських і німецьких футболістів у часи окупації України німцями. Знов позитивні герої у фільмі "Матч" розмовляють російською мовою, а покидьки суспільства – виключно українською. Чому на 21-му році незалежності України на екрани кінотеатрів випущено фільм україножерів? Чому арештовують хлопців, які протестують проти російської зневаги до українців, які відстоюють свою людську національну гідність? Чому у незалежній Україні залишки московської колоніальної адміністрації нахабно вимагають надати окупаційній російській мові статус державної? Чому найбагатша із союзних республік УРСР стала жебрачкою, міжнародною повією? А тому що в Україні всі двадцять років при владі не було українських націоналістів. Віктор Ющенко не в рахунок. Отруєний Москвою, зраджений "любими друзями", обмежений в правах маріонетковим Конституційним судом і "тушкованою"' Верховною Радою, він не встиг перевиховати покірних хохлів – молоросів у войовничих і гонорових українців.

У наші дні україножери цькують поміркованого українського націоналіста Олега Тягнибока назвою " нацик", тобто застосовують заяложений прийом: звинуватити небайдужого українця у нацизмі і задушити. А як би не було Олега Тягнибока? Душили б В'ячеслава Кириленка, а за ним Івана Кириленка. Головне тримати українців у страсі і покорі, аби вони дозволяли чужій владі обкрадати Україну. Проти показу кінофільму "Два года над пропастью" виступили одиниці українців. Проти україножерів – творців фільму "Матч" виступають не десятки чи сотні, а тисячі українців і преса. Українці болісно, але невпинно рухаються до впровадження у реальне життя української національної ідеї: мати свою українську, незалежну державу Україна, яка буде захищати українців від внутрішніх і зовнішніх україножерів, як захищають свої народи держави Польща, Бразилія чи Японія.

Як політв'язень ГУЛАГу, дозволю собі перефразувати римського полководця Катана Старшого, замінивши Карфаген на КПУ: крім того, я думаю, що комуністична партія України повинна бути заборонена і засуджена, як партія потенційних убивць, грабіжників, брехунів і московських шпигунів.

Всі політичні партії сучасної держави Україна, які бачать Україну не штатом США, не колонією Росії, не сировинним придатком Європи, повинні продовжувати процес об'єднання із "Удару " у "Кулак", аби не допустити комуністичну заразу у Верховну Раду нового скликання.

Василь БІЛОУС,
політв'язень, фронтовик, член КУН
м. Умань

ВАКХАНАЛІЯ ШОВІНІСТІВ

ЗНОВУ ЗА СВОЄ

"Нас сегодня больше всего раздражает, что многие министры начинают обращаться к нам на украинском языке. Мы инициировали создание рабочей группы, потому что опять пошла переписка на украинском языке, мы опять начали откатываться назад. И восстановление этих прав будет для нас очень важной задачей"

Із заяви спікера Верховної Ради Криму Володимира Константинова.

"Никакой украинского государства быть не может в природе, если есть Россия".

Із заяви московського ідеолога М. Леонтьєва.

11.04.12 Севастопольский горсовет утвердил программу развития русского языка и культуры. "Финансирование программы составит не менее 1 млн грн.. Все деньги пойдут на поддержку русского языка и культуры. 6 тыс грн – на содействие развитию других языков."

Із постанови сесії Севастопольської міськради.

"Родители в Киеве штурмом берут министерство, спрашивая, почему не могут отдать детей в русские классы", – заявив ставленик Москви в Україні, міністр освіти України в уряді М. Азарова – Д. Табачник.

Московський режисер Станіслав Говорухін у відкритому листі до "українських ЗМІ" поставив питання про повернення Криму Росії. А заодно: і Одесу, Луганськ, Харків. Мало того, заявив що "передача Крыма в 1954 году, а затем его нынешнее пребывание в составе Украины является самой яркой исторической несправедливостью по отношению к России и русскому народу".

З преси.

"Етнічні меншини, залишаючись представниками своїх націй, етносів, мають з повною відповідальністю і пошаною ставитися до знання державної української мови, української історії, українських звичаїв і традицій, суспільного буття".

Думка автора.

Мильоны – вас. Нас – тьмы,
и тьмы, и тьмы.
Попробуйте, сразитесь с нами!
Да, скифы – мы! Да, азиаты – мы,
С раскосыми и жадным глазами!

Олександр Блок

Олег ЧОРНОГУЗ

Не слов'яни, ви, ой, не слов'яни –
Золотої нащадки Орди,
Угро-фіни й монголи ви п'яні,
Що спалили з минулим мости.

Все покрали – і назву, і мову,
Відреклися від рідних дідів,
Все гребуть і загарбують знову,
Сотворивши себе із світів.

Відгребли від болгар і від німців,
Від французів, голандців –
сюди.
І найбільше від нас, українців,
А ментальність взяли від Орди.

І погнали по світу "роб'ята",
Відгостривши мечі і ножі,
Сотворили убивцю – солдата,
Й планетарні свої грабежі.

Ви для світу –
"тюрма для народів"
І культура у вас з матюка,
Де б не були ви, дикі заброди,
Вам давай "сваєво язика".

Не слов'яни, ви, ой, не слов'яни –
Вороги для народів всіх ви:
Забирайтесь від нас, чингізхани,
До своєї Моксель, до Москви.

Доточили історію різну
Для своїх немосковських племен,
Увели дисципліну залізну,
Щоб москаль – кожен
другий нацмен.

Чи то Струве, чи Даль,
а чи Вітте,
А чи Гоголі – всі москалі
І стаєте не люди – бандити,
На чужій, не на рідній землі.

Все потягнете, що під рукою,
Як історію з наших країв
Й гордитесь, хоч живете –
чужою,
Отією, що німець створив.

Не слов'яни ви, ой, не слов'яни:
Все чуже, як при царськім дворі –
Ківера, капітани, улани,
Чи не всі іноземці й царі.

Народився народець з нічого:
І земля, як грабунок, на час:
Все, що створено, вкрали
в чужого
Тільки війни і жертви від вас.

І сусіди усі, наче зомбі,
Від цих диких племен і створінь,
Бо тепер в них не ніж,
а вже бомба
І, мов смерть, – від Московії
тінь.

Ви лякаєте всіх, пам'ятайте –
Ми підемо на Захід і Схід...
Всі й бояться, бо знають,
що зайда
Оголосить черговий похід.

Ви підступні, брехливі, лукаві,
Хоч у вас на "распашку душа"
А насправді, "брати", ви – удави,
І ментальність нам ваша чужа.

Не слов'яни ви, ой, не слов'яни,
А тим більше – ніяк не брати.
Москалі ви усі й чингізхани,
Вільнолюбних народів кати!!!

НА ВКРАЇНІ МИЛІЙ

ФОТОРЕПОРТАЖ ІЗ ХОЛОДНОГО ЯРУ

Кожний українець тут має побувати – бодай раз у житті. Холодний Яр – місце знакове і сакральне – береже пам'ять про козацьку, гайдамацьку, повстанську звитягу, нагадує нащадкам "славних прадідів великих", що для них найвищою цінністю була свобода – рідної землі, людини, духу. Холодний Яр завжди вселяв людям віру в те, що Україна – вільна й незалежна – буде. Говорили про те й села на Великій Україні із життєствердною назвою – Будище. ("А то, діти, означає: буде ще, буде ще Україна і будитимуть її козацькії діти", – саме так років зо тридцять тому пояснювала нам назву свого рідного села бабуся Галя).

Так, нещодавно, перебираючи в пам'яті легенди й правдиві історії, містику й реальність, Шевченкові пророцтва й козацькі думи, ступали ми по святій землі Холодного Яру. А тим часом наш юний супутник Віктор Кривоножко фіксував дивовижні та пам'ятні холодноярівські місцини фотоапаратом. Мотронин монастир і тисячолітній дуб Максима Залізняка, глибокі яруги та рукотворні пам'ятники і – місцеві люди, в прекрасних обличчях і вольових характерах яких відтворений генетичний код їхніх предків так очевидно, що сумніву нема: в їхніх жилах справді "козацька кров пульсує і гуде".

Ольга ДМИТРЕНКО
Світлини Віктора Кривоножка

Дуб Максима Залізняка

Коло пам'ятника Юрію Горлісу-Горському

Холодноярівські села

Мотронин монастир

УНІКАЛЬНА ЗНАХІДКА

НА ЛУГАНЩИНІ ЗНАЙШЛИ СТАВКУ ХАНА ЗОЛОТОЇ ОРДИ

Під час історико-краєзнавчого дослідження на території Попаснянського району Луганської області співробітники археологічного центру "Спадщина" СНУ ім. Даля виявили місце розташування літньої ставки хана Золотої Орди (приблизно датованої XIV століттям).

Про це повідомляє Cxid.info з посиланням на наукового керівника центру, доктора історичних наук Сергія Санжарова.

Об'єкт був виявлений місцевими жителями ще в 60-х роках минулого століття: на правому березі Сіверського Дінця знаходили монети.

Досліджене місце являє собою коло діаметром близько 800 метрів і займає гребінь високого вододільного плато, обмеженого з півдня і з півночі ярами.

З історичних джерел відомо, що татари ставили юрти навколо намету хана. По колу й залягали артефакти, знайдені луганськими археологами на обстеженій території. Знайдено понад 3 тисячі мідних і срібних монет, залізні бойові сокири, кінські вудила, жіночі прикраси, також заготовки для карбування монет.

Археологи звернулися в облдержадміністрацію з проханням поставити виявлену пам'ятку на державний облік і вжити заходів для її охорони.

"Виявлення об'єкта такого роду – вкрай рідкісне явище, майже унікальне, – заявив Санжаров. – Тим більше для Луганської області. Знахідка підтверджує, що в ті далекі часи тут у нас був не дикий степ. Тут вершилася історія".

На території України досі не встановлено жодного місця ханської ставки, хоча вони тут були. Літня резиденція, виявлена в Попаснянському районі, є "першою ластівкою".

За повідомленнями ЗМІ

СКАРБИ НАРОДУ

Новітні "чорні запорожці" черпають наснагу з бездонних джерел народної творчості, традицій, звичаю. Справжні скарби народу – пісні, записані в українських селах, передав у редакцію Василь Ільчишин. Тексти деяких із них ми публікуємо нижче.

ЦЕ БУЛО ТАК ДАВНО

Це було так давно, півстоліття назад,
Як у нас москалі лютували,
А я був молодий, я так жити хотів
І пішов у бандерівські лави.

Як прийшов я у ліс, тут дали мені кріс,
Командир мені дав ще й гранату,
І сказав він мені: бий усіх ворогів,
Захищай свою батьківську хату.

Тут я сів на коня і помчався у ліс,
Де ніхто не хотів відступати,
Але куля московська ранила мене
Недалеко від рідної хати.

Тут я впав із коня, тут могила моя,
Залишився я тут помирати,
Крикнув друзям своїм я останній привіт,
Наді мною заплакала мати.

ЗАПЛАКАЛИ КАРІЇ ОЧІ

Заплакали карії очі
В далеку задивлені путь,
Там тихим шляхом опівночі
Повстанці на Волинь ідуть.

Дівчина голівку схилила
Свою кучеряву на грудь:
Бувайте здорові, соколи,
Щаслива вояцька вам путь.

Аж тут із-за темного бору
Виходять два хлопці малі
І просять повстанську старшину:
Прийміть у ряди нас, друзі.

Нам батька наїзники вбили,
Замучили матір торік,
Нас двоє у лісі лишили,
Вкраїні жертвуєм свій вік.

ПОВСТАНСЬКА КРИНИЦЯ

Ой надлетів той крук чорний,
Сів коло криниці,
Там повстанець, в грудь ранений,
Благає водиці.

"Води, води, чорний круче", –
Повстанець заплакав.
Крук не чує, вище скочив,
І ще раз закрякав.

Чорні очі у повстанця,
Чорні очі в крука,
В крука очі усміхнені,
В повстанця розпука.

Не мав сили їх закрити,
Сльоза не стікає,
А душа, ще не замкнена,
Білий світ прощає.

"Прощай, світе білесенький,
Прощай, Україно,
Прощай дівчино-серденько,
А я тут загину".

Так прощав він світ біленький,
А крук клював очі,
І не було вже зітхання
До темної ночі.

А вночі прийшли повстанці
І тіло забрали,
І стояв вже хрест уранці,
Там, де поховали.

Там ніхто не був з родини,
Ніхто не заплакав,
Лиш крук чорний на могилі
Вічну пам'ять крякав.

Записав Василь ІЛЬЧИШИН

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9